Ročník 1949. 257

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 30. Vydána dne 10. dubna 1949. Cena Kčs 4.20.

OBSAH:

92. Branný zákon.

92.

Branný zákon ze dne 23. března 1949.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST 1.

Československá branná moc.

§ 1.

Úkoly branné moci.

(1) K obraně svobody a nezávislosti národů českého a slovenského, jakož i k ochraně vymožeností národní a demokratické revoluce buduje svrchovaný československý lid brannou moc, společnou Čechům a Slovákům, jako součást lidově demokratického zřízení a provádí lidovou obranu vlasti, spočívající na zásadě, že Československá republika je pevně zajištěna lidově demokratickým zřízením a spojeneckými svazky se Svazem sovětských socialistických republik a ostatními lidově demokratickými státy.

(2) Úkolem branné moci je

a) odvrátit ozbrojenou silou napadení nebo ohrožení Československé republiky vnějším nepřítelem,

b) bojovat za samostatnost, celistvost a jednotu státu, ústavu, republikánskou státní formu a lidově demokratické zřízení proti vnějším nepřátelům a plnit vojenské úkoly plynoucí ze spojeneckých závazků Československé republiky a

c) spolupůsobit při udržování veřejného klidu, pořádku a bezpečnosti uvnitř státu.

(3) Vojenských osob v činné službě smí být použito také při pohromách ohrožujících lidské životy nebo důležité hospodářské statky a po přechodnou dobu v mimořádných případech, vyžadují-li toho důležité hospodářské zájmy státu. Podrobnosti, zejména pokud jde o právní poměry vznikající z takového použití, stanoví vláda nařízením.

§ 2.

Složení branné moci.

(1) Brannou moc tvoří vojsko (odstavec 2) jako její základ a veřejné ozbrojené sbory, které určí vláda, části těchto sborů nebo jednotliví jejich příslušníci, pokud podle tohoto zákona nebo zvláštních předpisů podléhají vojenskému velení; v době mimořádných opatření podle tohoto zákona (§§ 46 až 50) po příslušném povolání (§ 46, odst. 2) též veřejné ochranné sbory určené zvláštními předpisy, jejich části nebo jednotliví příslušníci, osoby podléhající branné povinnosti, které se podrobují branné výchově, a jednotky složené z těchto osob, jakož i osoby povolané k osobním úkonům pro potřeby branné moci (§ 45).

(2) Vojsko je souhrn vojenských osob. Vojenskými osobami se rozumějí osoby, které byly odvedeny (§ 15, odst. 1) a mají služební povinnost (§ 20).

§ 3.

Organisace branné moci.

(1) Podrobnosti o právních poměrech příslušníků branné moci, plynoucích z jejich příslušnosti k ní, zejména z jejich nadřízenosti nebo podřízenosti vůči jiným jejím příslušníkům, o způsobu, jakým se vojenský výcvik a vojenská služba vůbec vykonávají, jakož i o organisaci branné moci, upraví v mezích

tohoto zákona, po případě v mezích vládních nařízení vydaných k jeho provedení, ministerstvo národní obrany služebními předpisy, pokud tato úprava nenáleží presidentu republiky jakožto vrchnímu veliteli branné moci.

(2) Mírový počet vojska stanoví vláda na návrh ministra národní obrany.

ČÁST 2.

Branná povinnost.

Oddíl I.

Všeobecná ustanovení.

§ 4.

Obsah branné povinnosti.

Branná povinnost záleží v povinnosti

a) odvodní (§ 10),
b) služební (§ 20),
c) k zvláštní službě (§ 41),
d) k osobním úkonům pro potřeby branné moci (§ 45).

§ 5.

Osobní rozsah branné povinnosti.

(1) Branné povinnosti podléhají v mezích ustanovení odstavce 2 občané Československé republiky, vyjímajíc ty, kteří požívají na jejím území práva exteritoriality.

(2) Branná povinnost vzniká 1. lednem roku, v němž občan dovrší 17 let, byla-li však převzata dobrovolně (§ 6, odst. 1), dnem převzetí. Trvá do 31. prosince roku, v němž občan dovrší 60 let. Osoby starší mají brannou povinnost jen, konají-li činnou službu v době mimořádných opatření (§ 46, odst. 4), nebo byla-li jim na jejich žádost doba trvání branné povinnosti prodloužena (§ 22, odst. 3).

(3) Ženy mají odvodní a služební povinnost zpravidla jen v době mimořádných opatření, pokud ji nepřevzaly dobrovolně. Z naléhavých důvodů, zejména není-li počet žen, které dobrovolně vstoupí do vojska, dostatečný, může však vláda nařízením stanovit, že ženy mají odvodní a služební povinnost i mimo dobu mimořádných opatření.

§ 6.

Dobrovolné převzetí a rozšíření branné povinnosti.

(1) Osoby, které nepodléhají branné povinnosti, mohou počínajíc 1. lednem roku, v němž dovrší 17 let, za branné pohotovosti státu (§ 57 zákona o obraně státu) bez ohledu na věk, se svolením potřebným podle tohoto zákona dobrovolně převzít brannou povinnost, jsou-li u nich splněny podmínky stanovené tímto zákonem a předpisy vydanými k jeho provedení.

(2) Osoby podléhající branné povinnosti mohou za podmínek uvedených v odstavci 1 převzít dobrovolně plnění těch způsobů branné povinnosti, které by jinak od nich nebylo lze požadovat, a může jim být na jejich žádost prodloužena doba trvání branné povinnosti, která by jinak zanikla.

(3) Služební povinnost lze dobrovolně převzít zásadně jen v celém jejím rozsahu. Předem mohou však tuto povinnost omezit

a) příslušníci cizích států,
b) občané Československé republiky za branné pohotovosti státu na dobu války, nejde-li o muže, kteří mají ještě pravidelnou odvodní povinnost (§ 11) nebo kterým tato povinnost ještě nevznikla.

§ 7.

Úlevy v plnění branné povinnosti.

Vláda stanoví nařízením, jaké úlevy v plnění branné povinnosti příslušejí občanům Československé republiky, kteří dlí trvale v cizině.

§ 8.

Zhodnocení výkonu branné povinnosti.

(1) Předpokladem zastávání jakýchkoli veřejných služeb a funkcí je řádné splnění veškerých povinností, které dotčené osobě tento zákon ukládá podle jejího věku.

(2) Tam, kde pro posouzení platových, mzdových nebo jakýchkoli jiných nároků, plynoucích ze služebního (pracovního) poměru, rozhoduje doba strávená v dotčeném zaměstnání nebo povolání, započítává se do této doby doba, po kterou dotčená osoba konala vojenskou činnou službu, při čemž zvláštní předpisy stanoví, jakým způsobem se započítává vojenská činná služba ve veřejných a jim na roveň postavených službách, jakož i ve svobodných povoláních a živnostech, zejména pokud jde o zvýšení platu, o podmínky pro povýšení, povolení k samostatnému provozování svobodného povolání nebo pro získání průkazu způsobilosti, jakož i do doby rozhodné pro rozsah nároků na dovolenou na zotavenou. Ujednání uzavřená mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, která odporují ustanovením první věty, jsou právně neúčinná.

§ 9.

Následky nesplnění branné povinnosti.

Osoby, které byly pravoplatně odsouzeny podle vojenského trestního zákona pro zločin zběhnutí nebo sebepoškození nebo podle tohoto zákona pro soudně trestný čin, nesmějí zastávat veřejné funkce, ani nesmějí být přijaty do veřejných služeb, dokud jejich odsouzení nebylo zahlazeno. Byly-li přesto přijaty do veřejných služeb, musí být ihned propuštěny, jakmile se zjistí pravoplatné odsouzení uvedené v předchozí větě.

Oddíl II.

Odvodní povinnost.

§ 10.

Obsah a vznik odvodní povinnosti.

(1) Odvodní povinnost záleží v povinnosti podrobit se úřednímu řízení, jehož účelem je rozhodnout o povinnosti k vojenské činné službě. Vzniká buď ze zákona jako odvodní povinnost pravidelná (§ 11) nebo mimořádná (§ 12) nebo projevem vůle jako odvodní povinnost dobrovolná (§ 13).

(2) Odvodní povinnost obsahuje povinnost dostavit se k odvodu (§ 15), po případě k přezkoušení (§ 18), a podrobit se předepsanému řízení, počítajíc v to potřebné lékařské, po případě i nemocniční vyšetření, jakož i vyšetření zvláštních osobních schopností a vlastností dotčené osoby (výběrové vyšetření).

(3) Vláda stanoví nařízením, které tělesné nebo duševní vady činí osobu podléhající odvodní povinnosti naprosto neschopnou k vojenské činné službě a jakým způsobem splní odvodní povinnost osoby stižené těmito vadami, zejména v kterých případech mohou být zproštěny povinnosti dostavit se k odvodu.

(4) Osoby, které svou odvodní povinnost nesplnily, mohou být k odvodu předvedeny.

§ 11.

Pravidelná odvodní povinnost.

(1) Pravidelná odvodní povinnost vzniká s výhradou ustanovení odstavce 4 mužům 1. lednem roku, v němž dovrší 19 let, nejsou-li již vojenskými osobami na podkladě mimořádného nebo dobrovolného odvodu. Pravidelná odvodní povinnost trvá, nejde-li o některý z případů uvedených v odstavci 3 nebo 4 nebo o přezkoušení (§ 18), do konce odvodního řízení, jemuž se osoba této povinnosti podléhající podrobila v roce, v němž dovršila 20 let, nezanikla-li vydáním konečného odvodního rozhodnutí (§ 15, odst. 3) již dříve.

(2) Stanovila-li vláda nařízením podle § 5, odst. 3 odvodní a služební povinnost, vztahuje se ustanovení odstavce 1 i na ženy.

(3) Občané, kteří v době stanovené v odstavci 1 pro trvání pravidelné odvodní povinnosti nesplnili z jakýchkoli důvodů tuto povinnost, podléhají jí až do vydání konečného odvodního rozhodnutí, nejdéle však do 31. prosince roku, v němž dovrší 60 let.

(4) Osoby, které nabyly československého občanství po dni stanoveném v odstavci 1 pro vznik pravidelné odvodní povinnosti, podléhají této povinnosti od doby nabytí tohoto občanství až do doby uvedené v odstavci 3.

§ 12.

Mimořádná odvodní povinnost.

Mimořádné odvodní povinnosti podléhají občané Československé republiky, kteří nejsou vojenskými osobami, za podmínek stanovených v § 49, odst. 1.

§ 13.

Dobrovolná odvodní povinnost.

Dobrovolné odvodní povinnosti podléhají osoby, kterým byl povolen dobrovolný vstup do vojska (§ 14).

§ 14.

Dobrovolný vstup do vojska.

(1) Do vojska dobrovolně vstoupí, kdo na sebe dobrovolně vezme služební povinnost, kterou by jinak neměl, bylo-li mu to na jeho žádost povoleno. Kdo chce dobrovolně převzít tuto povinnost, musí s výhradou ustanovení odstavce 2 na sebe vzít také povinnost podrobit se odvodu, které by jinak nepodléhal (dobrovolná odvodní povinnost). Dobrovolná služební povinnost vznikne, jen je-li dotčená osoba uznána za schopnou k vojenské činné službě.

(2) Nastanou-li za branné pohotovosti státu mimořádné okolnosti, které znemožňují provedení odvodu, lze dobrovolně vstoupit do vojska i bez odvodu. Osoby, které takto do vojska vstoupily, se pokládají za odvedené dnem nastoupení vojenské činné služby. Podrobnosti stanoví ministerstvo národní obrany služebním předpisem.

(3) O náležitostech a závaznosti žádostí o dobrovolný vstup do vojska platí obecná

ustanovení občanského práva o projevu vůle, pokud tento zákon nebo nařízení vydané vládou k jeho provedení nestanoví další podmínky.

(4) Vláda stanoví nařízením, za jakých podmínek lze povolení k dobrovolnému vstupu do vojska udělit, a upraví řízení o žádostech za takové povolení. Cizím státním příslušníkům povoluje dobrovolný vstup do vojska president republiky.

§ 15.

Odvody.

(1) Odvod je úřední řízení, jehož účelem je zjistit tělesnou a duševní způsobilost branec k vojenské činné službě a podle toho rozhodnout o povinnosti k této službě. Branec je osoba, která má odvodní povinnost. Rozhodnutí, že branec je povinen vojenskou činnou službou (odveden), nazývá se odvedením.

(2) Odvody jsou pravidelné, mimořádné nebo dobrovolné.

(3) Pravidelné a mimořádné odvody provádějí odvodní komise, jejichž členem je aspoň jeden zástupce národního výboru, při čemž odvodní rozhodnutí činí zástupce vojenské správy. Dobrovolné odvody provádějí vojenské odvodní komise. Proti odvodnímu rozhodnutí, že branec je nebo není odveden (konečné odvodní rozhodnutí) nebo že se má dostavit k odvodu v další odvodní třídě (odvod odročen), není opravného prostředku.

(4) Vláda stanoví nařízením, jak se zřizují odvodní komise, jak jsou složeny a jak se provádějí odvody, a upraví jím odvodní řízení.

§ 16.

Pravidelné odvody.

(1) Pravidelnému odvodu se podrobují osoby podléhající pravidelné odvodní povinnosti.

(2) Pravidelné odvody se konají jako hlavní nebo dodatečné. Hlavní odvody se konají každoročně v době od 1. března do 31. května, nestanoví-li ministerstvo národní obrany vyhláškou v Úředním listě jinak. Dodatečné odvody se konají podle potřeby.

(3) Branci narození v témže roce tvoří odvodní třídu. Podle roku narození označují se tyto třídy jako první nebo druhá. K pravidelným odvodům se povolávají každoročně obě odvodní třídy. Osoby, které se nepodrobily odvodu ve věku, v němž patřily do první odvodní třídy, podrobí se mu najednou za obě třídy.

§ 17.

Mimořádné a dobrovolné odvody.

(1) Mimořádným odvodům se podrobují osoby podléhající mimořádné odvodní povinnosti. Není-li možno pro mimořádné okolnosti provést takové odvody způsobem stanoveným tímto zákonem a nařízením vydaným vládou k jeho provedení, upraví způsob jejich provedení ministerstvo národní obrany se zřetelem k daným okolnostem.

(2) Dobrovolným odvodům se podrobují osoby, kterým byl povolen dobrovolný vstup do vojska. Dobrovolné odvody se konají podle potřeby.

§ 18.

Přezkoušení.

(1) Je-li odůvodněna domněnka, že konečné odvodní rozhodnutí, podle něhož branec nebyl odveden, je nesprávné, přezkouší je přezkoušecí komise (přezkoušení).

(2) Přezkoušení je přípustné jen do tří let po 31. prosinci roku, v němž došlo k odvodnímu rozhodnutí. Bylo-li však toto rozhodnutí způsobeno činem, který zakládá skutkovou podstatu soudně trestného činu, lze přezkoušení provést kdykoliv.

(3) Vláda stanoví nařízením, jak se zřizují přezkoušecí komise a jak jsou složeny, kdo přezkoušení nařizuje a za jakých podmínek a jakým způsobem se přezkoušení provádí, a upraví řízení před přezkoušecími komisemi.

(4) Proti rozhodnutí přezkoušecích komisí není opravného prostředku.

§ 19.

Náklady spojené s odvodem a přezkoušením.

(1) Činí-li vzdálenost odvodního místa od místa brancova pobytu více než 6 km, hradí stát výdaje za jeho dopravu k odvodu a zpět. Branci se tu hradí při použití veřejných hromadných dopravních prostředků jízdné v nejnižší třídě.

(2) Osoba, která se nedostavila bez vážného omluvného důvodu k přezkoušení, je povinna nahradit náklady za zmařené přezkoušení. Je-li při odeslání některé osoby do vojenské nemocnice nutný doprovod pro její odpor nebo pro podezření z útěku, hradí náklady za doprovod dotčená osoba.

(3) Vláda stanoví nařízením,

a) jakým způsobem se hradí náklady spojené s odvodem,

b) které z výdajů spojených se zjišťováním tělesné a duševní způsobilosti v nemocnicích, po případě s výběrovým vyšetřením a přezkoušením se hradí dotčeným osobám, v jakém rozsahu a jakým způsobem.

Oddíl III.
Služební povinnost.

§ 20.
Pojem a druhy služební povinnosti.

(1) Služební povinnost je povinnost vojenských osob včas nastoupit a vykonávat vojenskou činnou službu (odstavec 2).

(2) Vojenská činná služba zahrnuje:

a) základní službu (§ 27),
b) náhradní službu (§ 28),
c) další službu (§ 37),
d) službu vojenských osob z povolání (§ 25, odst. 1),
e) službu vojenských osob ve výslužbě, povolaných přechodně k činné službě (§ 25, odst. 3),
f) vojenská cvičení (§ 39) a
g) mimořádnou službu (§ 46, odst. 1, § 47, odst. 1, § 49, odst. 2).

(3) Každá vojenská osoba je povinna plnit služební povinnost osobně podle svých duševních i tělesných schopností a znalostí.

(4) Vojenské osoby, které plní některou z povinností uvedených v odstavci 2, jsou vojenskými osobami v činné službě, ostatní vojenské osoby jsou vojenskými osobami mimo činnou službu.

§ 21.
Začátek a konec služební povinnosti.

(1) Služební povinnost vzniká dnem odvedení. Tímto dnem se odvedení zařaďují do vojska a stávají se vojenskými osobami. Až do dne nastoupení základní (náhradní) služby označují se vojenské osoby výrazem „odvedenci".

(2) Služební povinnost končí propuštěním (§ 22) nebo vyloučením z vojska (§ 23).

§ 22.
Propuštění z vojska.

(1) Z vojska se propustí:

a) osoby, které byly odvedeny, aniž pro to byl dán právní podklad;
b) osoby, které dosáhly věku, kdy končí jejich branná povinnost. Vykonává-li osoba, která dosáhla tohoto věku, vojenskou činnou službu v době, kdy bylo nařízeno některé z mimořádných opatření, prodlužuje se její branná povinnost až do jejího propuštění z této služby; při zrušení mimořádných opatření musí však býti tyto osoby propuštěny;
c) osoby, které se staly trvale neschopnými k vojenské činné službě, vyjímajíc vojenské osoby z povolání, ve výslužbě nebo v záloze s výslužným, které lze propustit jen na jejich písemnou žádost;
d) osoby, u nichž nastaly jiné okolnosti způsobující zánik branné povinnosti a které přitom nehodlají se souhlasem vojenské správy dobrovolně převzít další plnění branné povinnosti.

(2) Vláda stanoví nařízením, jak se zjišťuje neschopnost vojenských osob k vojenské činné službě (řízení přezkumné), a určí, jaké právní následky má takové zjištění.

(3) Osobám, které dosáhly věku, kdy končí jejich branná povinnost, může vojenská správa na jejich žádost dobu jejího trvání prodloužit. Takové osoby lze pak z vojska propustit na jejich žádost, nebylo-li nařízeno některé z mimořádných opatření. Z úřední moci lze je propustit kdykoliv. O vojenských osobách z povolání, ve výslužbě a v záloze s výslužným, které samy nepožádají o propuštění z vojska, má se za to, že jim byla doba trvání branné povinnosti prodloužena.

§ 23.
Vyloučení z vojska.

Z vojska se vyloučí osoby, u nichž vyloučení nastane jako následek pravoplatného odsouzení trestním soudem, a osoby, u nichž to stanoví trestní soud pravoplatným rozsudkem. Takové osoby nepodléhají odvodní povinnosti (§§ 11 a 12) a nemůže jim být povolen dobrovolný vstup do vojska.

§ 24.
Služební povinnost osob zvolených do zákonodárných sborů.

U členů Národního shromáždění nebo Slovenské národní rady, pokud nejsou vojenskými osobami z povolání, se nastoupení vojenské činné služby odloží, po případě se jejich činná služba přeruší na dobu, po kterou jsou členy některého z těchto zákonodárných sborů. Vojenská cvičení takto zameškaná se promíjejí. Ustanovení první věty neplatí, byl-li vyhlášen stav branné pohotovosti státu.

§ 25.

Služební povinnost vojenských osob z povolání, ve výslužbě a v záloze s výslužným.

(1) Vojenskými osobami z povolání jsou vojenské osoby, které vojenskou službu vykonávají jako své povolání ve služebním poměru, do něhož byly přijaty podle zvláštních předpisů. Vojenské osoby z povolání jsou povinny vojenskou činnou službou, dokud tento jejich služební poměr nezanikne.

(2) Žádá-li vojenská osoba z povolání o propuštění z vojenské činné služby, propustí se z ní, splnila-li povinnost k základní a další službě. Propuštění podle předcházející věty není přípustné v době, kdy bylo nařízeno některé z mimořádných opatření, vojenské cvičení podle § 39, odst. 8 nebo cvičení příslušníků Sboru národní bezpečnosti podle § 44, leč by osoba, která žádá o propuštění, byla k jakékoli vojenské činné službě trvale neschopna.

(3) Vojenskými osobami ve výslužbě jsou vojenské osoby z povolání, které byly přeloženy do výslužby. Jejich služební povinnost trvá, dokud nebyly propuštěny z vojska. Vojenské osoby ve výslužbě mohou být na přechodnou dobu povolány k činné službě podle ustanovení zvláštních zákonů.

(4) Vojenskými osobami v záloze s výslužným jsou vojenské osoby v záloze, kterým byly podle příslušných předpisů přiznány odpočivné platy proto, že utrpěly poruchu (poškození) zdraví při vykonávání vojenské činné služby. Tyto osoby mají služební povinnost jako ostatní vojenské osoby v záloze, s výhradou ustanovení § 22, odst. 1, písm. c) a § 22, odst. 3.

§ 26.

Služební povinnost příslušníků Sboru národní bezpečnosti.

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti, kteří vykonali základní službu, jsou po čas činné služby v tomto sboru zproštěni služební povinnosti, kterou by jinak byli povinni, vyjímajíc povinnost k mimořádné službě.

(2) Osoby propuštěné ze Sboru národní bezpečnosti nebo přeložené do výslužby mají služební povinnost jako vojenské osoby v záloze téhož ročníku zálohy. Vláda stanoví nařízením a v mezích tohoto nařízení ministerstvo národní obrany služebním předpisem, za jakých podmínek lze těmto osobám upravit vojenskou hodnost se zřetelem na hodnost dosaženou ve Sboru národní bezpečnosti.

§ 27.

Základní služba.

(1) Základní službou jsou povinny, nejsou-li určeny k náhradní službě (§ 28), osoby, které byly odvedeny

a) při pravidelných odvodech nebo při dobrovolných odvodech, k nimž došlo mimo dobu branné pohotovosti státu, nebo

b) při dobrovolných odvodech za branné pohotovosti státu, neomezily-li svou služební povinnost dobrovolně převzatou na dobu války [§ 6, odst. 3, písm. b)], nebo

c) při mimořádných odvodech, jde-li o muže odvedené v době, kdy neměli ještě pravidelnou odvodní povinnost nebo kdy by jinak pravidelné odvodní povinnosti ještě podléhali, nebo o odvedence, kteří se zavázali k základní službě, k níž nebyli povinni.

(2) Základní služba trvá 24 měsíců a počítá se ode dne skutečného jejího nastoupení. Ministerstvo národní obrany může do této doby započítat vykonanou mimořádnou službu nebo její část.

(3) Vláda může dobu trvání základní služby měnit nařízením.

§ 28.

Náhradní služba.

(1) Místo základní služby vykonávají náhradní službu osoby určené k ní podle §§ 29 až 31.

(2) Určení k náhradní službě se stane ze zákona (§ 29), na žádost (§ 30) nebo z moci úřední (§ 31).

(3) Náhradní služba trvá 5 měsíců a počítá se ode dne skutečného jejího nastoupení. Ministerstvo národní obrany může do této doby započítat vykonanou mimořádnou službu nebo její část.

§ 29.

Určení k náhradní službě ze zákona.

K náhradní službě se určí:

a) osoby, které byly odvedeny bez vlastní viny po 31. prosinci roku, v němž dovršily 28 let, jde-li však o osoby, kterým pro trvalý pobyt v cizině byly povoleny úlevy podle § 7, po 31. prosinci roku, v němž dovršily 32 let, a

b) osoby, které bez vlastní viny nenastoupily základní službu do 31. prosince roku, v němž dovršily 32 let.

§ 30.

Určení k náhradní službě na žádost.

(1) Bylo-li odvedeno více osob, než je třeba k doplnění počtu vojska stanoveného podle § 3, odst. 2, určí se dále k náhradní službě počet osob, rovnající se rozdílu mezi tímto potřebným počtem a počtem osob, které byly skutečně odvedeny. Tento počet stanoví každoročně ministerstvo národní obrany podle početních přírůstků a úbytků, k nimž pravděpodobně dojde po nastoupení odvedenců do základní služby.

(2) K náhradní službě podle odstavce 1 lze určit především odvedence a osoby, jež dosud nevykonaly 5 měsíců základní služby, pokud o to požádají, mají-li pro svou žádost zvláštní důvody rodinné, hospodářské nebo sociální. Osoby dobrovolně odvedené lze k náhradní službě určit jen, vznikly-li důvody pro toto určení po jejich odvedení. Pominou-li důvody po podání žádosti, je žadatel povinen tuto okolnost neprodleně hlásit.

(3) O žádostech za určení k náhradní službě rozhodují smíšené komise; proti jejich rozhodnutí není opravného prostředku. Vláda stanoví nařízením, jak se tyto komise zřizují, jak jsou složeny a jak se žádosti u nich podávají, a upraví řízení před nimi, zejména způsob zjišťování skutečností, o něž se žádosti opírají.

(4) Ukáže-li se dodatečně, že tu nebylo důvodů, pro něž došlo k určení k náhradní službě, nebo pominou-li později tyto důvody a není-li ani jiných důvodů pro toto určení, zruší komise po slyšení žadatele původní rozhodnutí a žadatel se povolá k základní službě. Při tom se mu započítává do základní služby doba, po kterou konal náhradní službu nebo část základní služby, jakož i doba, po kterou trvaly ještě po propuštění ze základní nebo náhradní služby důvody, o něž byla opřena žádost za určení k náhradní službě.

§ 31.

Určení k náhradní službě z moci úřední.

(1) Nedosahuje-li počet osob určených k náhradní službě podle ustanovení § 30, odst. 2 celého početního přebytku (§ 30, odst. 1), určí vojenská správa k náhradní službě další osoby, které dosud nevykonaly 5 měsíců základní služby. Při výběru je třeba dbát především zájmů služebních, zároveň se však přihlédne též k rodinným, hospodářským a sociálním poměrům.

(2) Rozhodnutí učiněné podle odstavce 1 lze ze služebních důvodů zrušit. V tomto případě se povolá osoba určená k náhradní službě k výkonu základní služby jen na dobu končící dnem, jímž by byla její základní služba skončila, kdyby nebyla bývala určena k náhradní službě.

§ 32.

Propuštění na trvalou dovolenou místo určení k náhradní službě.

(1) Osoby, které by měly být podle ustanovení § 30, odst. 2 nebo § 31, odst. 1 určeny k náhradní službě, nemohou však být k této službě určeny jedině proto, že vykonaly základní službu delší 5 měsíců, propustí se na trvalou dovolenou.

(2) O zrušení rozhodnutí učiněného podle odstavce 1 a o opětném povolání osoby propuštěné na trvalou dovolenou k základní službě platí obdobně ustanovení § 30, odst. 4 a § 31, odst. 2.

§ 33.

Nastoupení základní a náhradní služby.

(1) Osoby odvedené při pravidelných odvodech, jimž nebyl povolen odklad základní (náhradní) služby (§ 34), nastupují tuto službu v kalendářním roce, v němž byly odvedeny, nebo v roce následujícím.

(2) Nástupní dny vyhlásí každoročně ministerstvo národní obrany v Úředním listě.

(3) Došlo-li k odvodu po stanoveném nástupním dnu nebo nenastoupil-li odvedenec základní (náhradní) službu tohoto dne, může mu vojenská správa povolit odklad této služby do příslušného nástupního dne v příštím kalendářním roce.

(4) Ministerstvo národní obrany může z důležitých důvodů povolit ve zvláštních případech nastoupení základní (náhradní) služby i mimo nástupní dny vyhlášené podle odstavce 2. Podrobnosti stanoví vláda nařízením.

(5) Pokud dobrovolníci odvedení za branné pohotovosti státu a osoby odvedené při mimořádných odvodech jsou povinni konat základní (náhradní) službu, nastoupí ji zpravidla dnem následujícím po propuštění z mimořádné služby.

§ 34.

Odklad základní a náhradní služby.

(1) Odvedencům, kteří se připravují na určité povolání, lze na jejich žádost povolit odklad základní (náhradní) služby, a to nejdéle

do stanoveného nástupního dne v roce, kdy dovrší 24 let, a jde-li o studující vysokých škol, 28 let. Další odklad, nejdéle do 32 let, lze povolit ve výjimečných případech. Obdobně lze povolit odklad, nejdéle však do nástupního dne v roce, v němž žadatel dovrší 24 let, vyžadují-li toho jiné důvody hodné zvláštního zřetele.

(2) Vláda stanoví nařízením, kdy lze odložit nastoupení základní (náhradní) služby z úřední moci.

(3) Osoby, kterým byl povolen odklad, nastoupí základní (náhradní) službu v roce, kdy odklad končí, ve stanovený nástupní den.

(4) Ukáže-li se dodatečně, že tu nebylo důvodů, pro které byl odklad základní (náhradní) služby povolen, nebo pominou-li dodatečně tyto důvody, lze povolení odkladu zrušit.

(5) Vláda stanoví nařízením, jak se provádí povolování odkladů základní (náhradní) služby, upraví řízení o žádostech za ně a stanoví, jak se postupuje, bylo-li zrušeno rozhodnutí o povolení odkladu.

(6) Z rozhodnutí, jímž byla žádost za odklad zamítnuta nebo jímž bylo rozhodnutí o povolení odkladu zrušeno, lze podat odvolání do 15 dnů po doručení u orgánu, který rozhodnutí vydal, k orgánu nadřízenému, který rozhoduje s konečnou platností. Rozhodnutí musí obsahovat poučení o odvolání.

§ 35.

Prominutí náhradní služby.

Osobám, které bez vlastní viny byly odvedeny po 31. prosinci roku, v němž dovršily 40 let, nebo které do této doby náhradní službu bez vlastní viny nenastoupily, může ministerstvo národní obrany vykonání náhradní služby prominout.

§ 36.

Trvalá dovolená.

(1) Vojenskými osobami na trvalé dovolené jsou vojenské osoby, které byly ze základní (náhradní) služby předčasně propuštěny a nebyly dosud přeloženy ani do zálohy ani do náhradní zálohy. Vláda stanoví nařízením, kdy lze vojenské osoby propustit na trvalou dovolenou i v jiných případech, než které upravuje tento zákon.

(2) Ministerstvo národní obrany může s výhradou ustanovení § 32, odst. 2 povolat osoby předčasně propuštěné na trvalou dovolenou ze základní (náhradní) služby k pokračování v této službě.

(3) Propuštěním na trvalou dovolenou se základní (náhradní) služba přerušuje. Vláda stanoví nařízením, kdy lze osobám propuštěným na trvalou dovolenou, které nebyly povolány k pokračování v základní (náhradní) službě do dne, kdy by jinak jejich základní (náhradní) služba skončila, zbytek této služby prominout i v jiných případech, než které upravuje tento zákon, jakož i v kterých případech lze osobám, které byly povolány k pokračování v základní (náhradní) službě, dobu strávenou na trvalé dovolené do této služby započíst.

§ 37.

Další služba.

(1) Vojenským osobám, které vykonaly základní službu, lze na jejich žádost povolit, aby vykonaly další službu. Vojenským osobám, které konaly jen náhradní službu, lze toto povolení udělit, jen byly-li k náhradní službě určeny podle § 29 nebo § 31, odst. 1. Vláda stanoví nařízením, jakým způsobem a za jakých podmínek se povoluje konání další služby.

(2) Další službou jsou povinny vojenské osoby, které vykonaly základní službu,

a) byly-li na svou žádost vzdělány a vycvičeny na náklad státu pro službu vojenských osob z povolání nebo dostaly-li k tomu účelu stipendia nebo alespoň částečnou náhradu studijních nákladů, nebo

b) byla-li jim jako vojenským osobám z povolání na jejich vlastní žádost státem poskytnuta úhrada nákladů nebo podpora k zdokonalení nebo vzdělání v zájmu vojenské služby, nebo

c) byly-li na svou žádost zdokonaleny nebo vycvičeny ve zvláštních odvětvích vojenské služby, nebo

d) převzaly-li závazek k takové službě.

(3) Závazek k další službě podle odstavce 2, písm. a) až c) se posuzuje podle předpisů platných v době jeho vzniku, závazek k další službě podle odstavce 2, písm. d) podle předpisů platných v době jeho převzetí. Vláda stanoví nařízením, kdy a za jakých podmínek lze vojenskou osobu předčasně propustit z tohoto závazku.

§ 38.

Záloha a náhradní záloha.

(1) Přeložení do zálohy se provede dnem, který následuje po dni skončení základní služby, další služby nebo služby vojenských osob z povolání, které nebyly přeloženy do výslužby a mají ještě služební povinnost. Dále budou přeloženy do zálohy dnem, který následuje po dni skončení mimořádné služby, osoby odvedené při mimořádných odvodech, které po svém

propuštění z této služby nejsou povinny základní (náhradní) službou a jejichž služební povinnost trvá podle zákona nebo na podkladě dobrovolného převzetí. Dobrovolníci odvedení za branné pohotovosti státu se přeloží za obdobných podmínek do zálohy dnem, který následuje po dni skončení mimořádné služby, nejde-li o osoby, které dobrovolně převzaly služební povinnost jen na dobu války. Takové osoby se z vojska propustí [§ 22, odst. 1, písm. d)].

(2) Přeložení do náhradní zálohy se provede u osob, které byly povinny náhradní službou, dnem, který následuje po dni skončení náhradní služby. Osoby, kterým byla náhradní služba prominuta podle ustanovení § 35, se přeloží do náhradní zálohy dnem zařadění, a nastoupily-li již náhradní službu, dnem, který následuje po dni propuštění z této služby.

(3) Osoby přeložené do zálohy (náhradní zálohy) jsou až do doby, kdy budou propuštěny (vyloučeny) z vojska nebo kdy se stanou vojenskými osobami z povolání nebo v další službě, záložníky (náhradními záložníky). Služební povinnost plní konáním vojenských cvičení (§ 39) a mimořádné služby (§ 46, odst. 1, § 47, odst. 1).

§ 39.

Vojenská cvičení.

(1) Záložníci z počtu mužstva a poddůstojníků jsou povinni vojenskými cvičeními v úhrnné době 16 týdnů; náhradní záložníci, jakož i záložníci, kteří konali základní službu kratší než tři čtvrtiny základní služby (§ 27, odst. 2 a 3), jsou povinni vojenskými cvičeními v úhrnné době 20 týdnů.

(2) Důstojníci v záloze jsou povinni vojenskými cvičeními po úhrnnou dobu 20 týdnů; do ní se jim započítají vojenská cvičení, která vykonali jako příslušníci mužstva nebo poddůstojníci.

(3) Vláda stanoví nařízením počet, délku a dobu konání jednotlivých vojenských cvičení, při čemž určí, za jakých podmínek může ministerstvo národní obrany výjimečně ze služebních důvodů upravit konání vojenských cvičení odchylně od ustanovení vládního nařízení.

(4) Vojenské osoby z povolání, jakož i osoby, které konaly další službu (§ 37), jsou po přeložení do zálohy povinny vojenskými cvičeními jako příslušníci téhož ročníku zálohy.

(5) Vláda stanoví nařízením, za jakých podmínek mohou být povolány vojenské osoby ve výslužbě k vojenským cvičením. Úhrnná doba těchto vojenských cvičení nesmí přesahovat 8 týdnů.

(6) Záložníkům a náhradním záložníkům může být na jejich žádost povoleno, aby konali mimo povinná cvičení též cvičení dobrovolná.

(7) Vláda stanoví nařízením, kdy může ministerstvo národní obrany prominout konání vojenského cvičení nebo jeho části, jakož i v kterých případech lze vykonanou mimořádnou nebo zvláštní službu započítat jako vojenské cvičení.

(8) Zavádějí-li se nové bojové prostředky nebo vyžadují-li toho důvody výcvikové, mohou být povoláni záložníci a náhradní záložníci k výjimečnému vojenskému cvičení na dobu nezbytné potřeby. Povolání záložníků a náhradních záložníků v rozsahu přesahujícím průměrný počet dvou ročníků zálohy a náhradní zálohy vyžaduje předchozího schválení vlády. Výjimečné cvičení se podle možnosti započte do úhrnné doby cvičení, stanovené v odstavcích 1, 2 a 4.

§ 40.

Nahrazování zameškané vojenské činné služby.

(1) Osoby konající vojenskou činnou službu jsou povinny plně nahradit službu, kterou zameškaly výkonem trestu na svobodě znemožňujícího jim výkon služby, jakož i službu, kterou zameškaly zběhnutím nebo svémocným vzdálením.

(2) Vláda stanoví nařízením,

a) zda a jak se nahrazuje vojenská činná služba zameškaná z jiných důvodů, zejména pro dovolenou přesahující výměru dovolené stanovené příslušnými předpisy, nemocí, těhotenstvím, mateřstvím nebo zajišťovací nebo vyšetřovací vazbou,

b) u kterých druhů vojenské činné služby a za jakých podmínek má opožděné nastoupení této služby za následek, že se dotčená osoba propustí a povolá na jiný nástupní den, a

c) kdy může ministerstvo národní obrany prominout povinnost k nahrazování vojenské činné služby.

Oddíl IV.

Povinnost k zvláštní službě.

§ 41.

Druhy zvláštní služby.

Zvláštní službou se rozumí

a) cvičení příslušníků Sboru národní bezpečnosti ve vojsku podle § 44,

b) služba příslušníků veřejných ozbrojených sborů, konaná v branné moci podle tohoto zákona (§ 46, odst. 2) nebo podle zvláštních zákonů,

c) služba konaná v branné moci podle tohoto zákona (§ 46, odst. 2) příslušníky veřejných ochranných sborů a osobami podléhajícími branné povinnosti, které se podrobují branné výchově.

§ 42.

Vznik a konec povinnosti k zvláštní službě.

(1) Povinnost k zvláštní službě vzniká dnem, na který zní povolání do této služby, bez ohledu na případné dřívější zařadění dotčených osob do vojska.

(2) Povinnost k zvláštní službě končí propuštěním z této služby (§ 43).

§ 43.

Propuštění ze zvláštní služby.

Ze zvláštní služby budou propuštěny:

a) osoby, které byly povolány, aniž pro to byl dán právní podklad,

b) osoby, které se staly tělesně nebo duševně nezpůsobilými k zvláštní službě,

c) osoby, u nichž nastaly jiné okolnosti způsobující zánik branné povinnosti, vyjímajíc dosažení stanoveného věku (§ 46, odst. 4),

d) osoby povolané k mimořádné službě,

e) osoby povolané k této službě v době mimořádných opatření, jakmile se zruší tato opatření.

§ 44.

Cvičení příslušníků Sboru národní bezpečnosti ve vojsku.

(1) Ministerstvo národní obrany může v dohodě s ministerstvem vnitra povolat jednotlivé příslušníky nebo útvary (jednotky) Sboru národní bezpečnosti k cvičení ve vojsku a za okolností uvedených v § 39, odst. 8 k výjimečnému cvičení, zejména za účelem součinnosti s vojenskými velitelstvími nebo výcviku v polní bezpečnostní službě. Příslušníci Sboru národní bezpečnosti, kteří byli takto jednotlivě nebo v útvarech (jednotkách) povoláni, podléhají po dobu cvičení vojenskému velení a vojenské kázeňské pravomoci.

(2) Ministerstvo národní obrany upraví služebním předpisem poměr osob a útvarů (jednotek) povolaných podle odstavce 1 k ostatním složkám branné moci a k příslušníkům těchto složek.

Oddíl V.

Osobní úkony pro potřeby branné moci.

§ 45.

Rozsah povolání.

(1) Bylo-li nařízeno jakékoli mimořádné opatření podle tohoto zákona, lze pro potřeby branné moci požadovat osobní úkony od osob, které mohou být pro tento případ předem určeny.

(2) Osoby povolané k osobním úkonům podle odstavce 1 se stávají dnem, na který jsou povolány, na dobu tohoto povolání příslušníky branné moci, i když nejsou vojenskými osobami, a podléhají pro trestné činy spáchané v této době vojenské kázeňské a soudní pravomoci.

(3) Pokud tento zákon nebo předpisy vydané podle něho nestanoví jinak, platí o osobních úkonech pro potřeby branné moci ustanovení zákona o obraně státu o osobních úkonech.

Oddíl VI.

Mimořádná opatření.

§ 46.

Mimořádná opatření mimo dobu branné pohotovosti státu.

(1) Dojde-li k událostem ohrožujícím zvýšenou měrou samostatnost, celistvost a jednotu státu, ústavu, republikánskou státní formu a lidově demokratické zřízení (doba zvýšeného ohrožení státu), může president republiky nařídit, aby byli povoláni k mimořádné službě na dobu nezbytné potřeby příslušníci nejvýše sedmi ročníků zálohy a náhradní zálohy a příslušníci určitých odborných služebních odvětví bez ohledu na to, ke kterému ročníku zálohy nebo náhradní zálohy patří.

(2) Mimo opatření uvedená v odstavci 1 může president republiky na návrh vlády nařídit, aby byly povolány k zvláštní službě veřejné ozbrojené sbory, které vláda určila, veřejné ochranné sbory, části nebo jednotliví příslušníci těchto sborů, jakož i osoby podléhající branné povinnosti, které se podrobují branné výchově, a jednotky složené z těchto osob. Osoby, které v takových případech budou povolány, mohou být již předem určeny. Povolané osoby podléhají vojenskému velení, stávají se příslušníky branné moci, i když nejsou vojenskými osobami, dnem na který jsou povolány, při povolání sborů, jednotek nebo jejich částí dnem, na který je povolán sbor, jednotka nebo část,

k nimž náleží. Podléhají po dobu této zvláštní služby vojenské kázeňské a soudní pravomoci a ustanovením vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech.

(3) Bylo-li nařízeno některé z mimořádných opatření uvedených v odstavci 1 nebo 2, může vláda vyhláškou ve Sbírce zákonů stanovit, že se osobám podléhajícím branné povinnosti zakazuje cestovat do ciziny.

(4) Po dobu trvání mimořádných opatření podle odstavce 1 nebo 2 nelze propustit ani z vojenské činné služby, ani ze zvláštní služby osoby, které v době vykonávání této služby dosáhly věku, kdy by jinak končila jejich branná povinnost.

(5) Mimořádná opatření uvedená v odstavcích 1 a 2 zrušuje president republiky.

§ 47.

Mobilisace.

(1) Mobilisací se podle tohoto zákona rozumí hromadné povolání vojenských osob mimo činnou službu k mimořádné službě, přesahuje-li toto povolání svým rozsahem rozsah opatření uvedených v § 46.

(2) Mobilisace může být všeobecná nebo částečná; všeobecná mobilisace se vztahuje na všechny vojenské osoby mimo činnou službu, které nejsou zproštěny mimořádné služby, jakož i na celé státní území; částečná mobilisace se vztahuje na část uvedených osob, po případě na část státního území.

(3) Mobilisaci nařizuje president republiky.

(4) Opatření nařízená k provedení mobilisace se zrušují demobilisací. Nařizuje ji president republiky.

§ 48.

Některé právní účinky vyhlášení stavu branné pohotovosti státu.

(1) Jakmile je veřejně známo, že stát mobilisací vstoupil do stavu branné pohotovosti, jsou vojenské osoby, které dlí mimo území republiky, povinny dostavit se bez zvláštního povolání neprodleně k nastoupení vojenské činné služby. President republiky může vyzvat vojenské osoby, které z důvodů nezávislých na jejich vůli nemohou nastoupit vojenskou činnou službu z území mimo republiku, aby se přihlásily do vojenských služeb spojeneckého státu, v němž dlí nebo do něhož se mohou dostat, a aby pro případ, že jim na podkladě jejich přihlášky bude umožněna služba v armádě spojeneckého státu, tuto službu konaly po dobu války. Vojenské osoby jsou povinny této výzvy uposlechnouti.

(2) Za branné pohotovosti státu se povolají k nastoupení mimořádné služby i osoby odsouzené občanskými nebo vojenskými soudy nebo orgány veřejné správy k trestu na svobodě, který dosud neodpykaly, nepřevyšuje-li 5 let; výkon trestu se na dobu mimořádné služby odloží nebo přeruší. Po dobu tohoto odkladu (přerušení) se staví promlčení výkonu odloženého (přerušeného) trestu. Ustanovení předcházejících vět se nevztahují na osoby odsouzené pro některý ze zločinů uvedených v §§ 1 až 10 zákona na ochranu republiky nebo pro některý ze zločinů uvedených v zákoně na ochranu lidově demokratické republiky nebo pro zločin podle § 59. Právo vlády nařídit odklad a přerušení trestu na svobodě podle § 127, odst. 3 zákona o obraně státu zůstává nedotčeno.

(3) Ustanovení § 180, poslední věty trestního řádu ze dne 23. května 1873, č. 119 ř. z., a ustanovení § 143, odst. 6 a § 150, odst. 5 trestního řádu zák. čl. XXXIII/1896, pokud se jimi omezuje možnost uvalit vyšetřovací vazbu (zatímní zadržení) za války, platí obdobně po celou dobu branné pohotovosti státu a pro veškeré osoby povolané k vojenské činné službě, k zvláštní službě nebo k osobním úkonům pro potřeby branné moci podle tohoto zákona nebo podle jiných zákonů.

(4) Za branné pohotovosti státu se konají jen mimořádné a dobrovolné odvody. Dobrovolně mohou však v této době vstoupit do vojska jen osoby, které v době přihlášky nebyly ještě povolány k mimořádnému odvodu. Záložníkům a náhradním záložníkům ročníku zálohy, jehož příslušníci nebyli ještě povoláni k mimořádné službě, jakož i vojenským osobám ve výslužbě, které nebyly ještě povolány k vojenské činné službě, může vojenská správa na jejich žádost povolit dobrovolné konání mimořádné služby. Žádost za povolení dobrovolného konání mimořádné služby nelze odvolat.

§ 49.

Mimořádná opatření za branné pohotovosti státu.

(1) Za branné pohotovosti státu může president republiky na návrh vlády nařídit mimořádné odvody (§ 17, odst. 1) osob, podléhajících branné povinnosti (§ 5), které dosud nebyly odvedeny nebo byly z vojska propuštěny.

(2) Osoby odvedené při mimořádných odvodech nastupují mimořádnou službu v nástupní dny, které stanoví ministerstvo národní obrany, a setrvají v ní až do propuštění. Musí

být propuštěny z této služby, jakmile byl ukončen stav branné pohotovosti státu. Ženy odvedené při mimořádných odvodech, jakož i osoby, které dobrovolně vstoupily do vojska toliko na dobu války, se propustí dnem propuštění z mimořádné služby zároveň z vojska [§ 22, odst. 1, písm. d)], nepožádají-li o přeložení do zálohy a nezávázaly-li se ani konat základní službu po skončení mimořádné služby.

§ 50.

Zproštění mimořádné služby.

(1) Povinnosti nastoupit mimořádnou službu lze zprostit osoby, u nichž je v důležitém zájmu branné moci nebo v jiném důležitém veřejném zájmu třeba, aby mohly dále vykonávat své zaměstnání. Příslušníci sedmi nejmladších ročníků zálohy a náhradní zálohy mohou být zproštěni jen ve výjimečných případech.

(2) Zproštění může být omezeno na určitou dobu. Rozhodnutí, jímž bylo povoleno zproštění, lze ze služebních důvodů zrušit.

(3) O zproštění rozhoduje vojenská správa, u veřejných zaměstnanců na návrh příslušného ústředního úřadu nebo úřadu jím zmocněného, u zaměstnanců podniků důležitých pro obranu státu na žádost správy závodu, u ostatních osob po slyšení zprošťovacích komisí; o zrušení zproštění rozhoduje vojenská správa po slyšení uvedených orgánů.

(4) Vláda stanoví nařízením, jak se provádí zproštění a jak se zřizují a jsou složeny zprošťovací komise, a upraví řízení před nimi, při čemž zejména určí, v kterých případech se zprostí těhotné ženy a matky a kdy zproštění není přípustné.

ČÁST 3.

Různá ustanovení.

§ 51.

Ohlašovací povinnost.

(1) Branci, jakož i osoby, u nichž vznikne pravidelná odvodní povinnost v následujícím kalendářním roce, jsou povinni přihlásit se v době a způsobem, který stanoví vládní nařízení, k odvodnímu soupisu. Nařizují-li se mimořádné odvody, jsou osoby jim podléhající povinny přihlásit se u příslušného národního výboru.

(2) Zvláštní předpisy stanoví, které skutečnosti jsou vojenské osoby mimo činnou službu a osoby, jež byly určeny k osobním úkonům pro potřeby branné moci nebo ke zvláštní službě a byly o tomto svém určení uvědoměny, povinny hlásit, jakým způsobem a kterým orgánům.

§ 52.

O povolávání.

(1) Osoby, které byly povolány k vojenské činné službě, k zvláštní službě, k osobním úkonům pro potřeby branné moci nebo k zjištění neschopnosti k vojenské činné službě nebo nezpůsobilosti k zvláštní službě nebo k osobním úkonům, jsou povinny povolání uposlechnout.

(2) Povolání se provádí povolávacím rozkazem. Druhy a způsoby povolávacích rozkazů, jakož i postup při jejich vydávání a doručování stanoví vláda nařízením.

(3) Povolaným osobám hradí stát jízdné z místa trvalého pobytu do místa nastoupení, osobám propuštěným jízdné z místa propuštění do místa budoucího trvalého pobytu; podrobnosti stanoví vláda nařízením.

(4) Osoby, které opominuly hlášení předepsané zvláštními předpisy (§ 51, odst. 2) nebo jinak zavinily, že jim povolávací rozkaz nemohl být včas doručen, odpovídají za nenastoupení vojenské činné služby stejně, jako kdyby bývaly povolávací rozkaz dostaly do vlastních rukou. Ustanovení předchozí věty platí i o osobách určených k osobním úkonům pro potřeby branné moci nebo k zvláštní službě a o osobách, u nichž má být zjištěna neschopnost k vojenské činné službě nebo nezpůsobilost k zvláštní službě nebo k osobním úkonům pro potřeby branné moci.

§ 53.

Vojenské průkazy.

Vláda stanoví nařízením, jaké průkazy se vydávají brancům a vojenským osobám, a určí podrobnosti o jejich používání.

§ 54.

Uzavírání sňatků.

(1) Vojenské osoby konající základní (náhradní) nebo další službu, vojenské osoby z povolání, vojenské osoby ve výslužbě povolané přechodně k činné službě a vojenské osoby, které jsou v místním zaopatření vojenské invalidovny, smějí uzavřít sňatek jen s předchozím povolením vojenské správy.

(2) Povolení k uzavření sňatku neposkytuje výhod při plnění branné povinnosti.

(3) Udělení povolení k uzavírání sňatku nelze podmínit vzdáním se nároku na státní vyživovací příspěvek.

§ 55.

Cestování do ciziny a vystěhování.

(1) Osoby, které podléhají branné povinnosti a nesplnily ještě pravidelnou odvodní povinnost, odvedenci, vojenské osoby v činné službě nebo na trvalé dovolené a záložníci (náhradní záložníci), kteří jsou ještě povinni vojenským cvičením, potřebují k cestování do ciziny povolení vojenské správy.

(2) Muži podléhající branné povinnosti a ženy, které jsou vojenskými osobami nebo které podléhají odvodní a služební povinnosti podle § 5, odst. 3, potřebují k vystěhování povolení vojenské správy. Za branné pohotovosti státu potřebují toto povolení všechny ženy podléhající branné povinnosti. Vláda stanoví nařízením, jakým způsobem a za jakých podmínek se povolení uděluje, a upraví příslušné řízení.

§ 56.

Vstup do cizích vojenských služeb.

(1) Občané československé republiky smějí vstoupit do cizích vojenských služeb jen s povolením presidenta republiky. Osoba, které bylo uděleno toto povolení, je po dobu, po niž vykonává službu v armádě cizího státu, osvobozena od plnění branné povinnosti v československé branné moci. Po skončení výkonu této služby podléhá branné povinnosti odpovídající jejímu věku.

(2) Povolení udělené podle odstavce 1 může president republiky kdykoli odvolat. Pozbývá platnosti též, octne-li se stát, do jehož vojenských služeb občan vstoupil, ve válečném stavu s Československou republikou nebo se státem, který je spojencem Československé republiky.

(3) Podrobnosti stanoví vláda nařízením.

ČÁST 4.

Trestní ustanovení.

§ 57.

Opominutí předepsaného hlášení a nedostavení se k zjištění neschopnosti nebo nezpůsobilosti.

Kdo opomine se hlásit podle § 51, odst. 1 nebo kdo se nedostaví k zjištění neschopnosti k vojenské činné službě nebo nezpůsobilosti k zvláštní službě nebo k osobním úkonům, ke kterému byl povolán (§ 52, odst. 1), bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, pro správní přestupek pokutou do 5000 Kčs.

§ 58.

Sňatky bez povolení.

Kdo uzavře sňatek bez povolení podle § 54, odst. 1 nebo kdo vyláká takové povolení nepravdivými údaji, bude potrestán, nepodléhá-li pro tento čin vojenské soudní pravomoci, pro správní přestupek pokutou do 10.000 Kčs.

§ 59.

Nedovolený vstup do cizích vojenských služeb.

Kdo bez povolení vstoupí do cizích vojenských služeb nebo v nich setrvá, ačkoliv udělené povolení bylo odvoláno nebo pozbylo platnosti, bude potrestán pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let, a je-li vinník vojenskou osobou, nebo za okolností zvláště přitěžujících, těžkým žalářem od 5 do 20 let. Byly-li spáchaným zločinem ohroženy důležité veřejné zájmy, vysloví soud částečné nebo úplné propadnutí jmění.

§ 60.

Zameškání odvodu, přezkoušení a nemocničního nebo výběrového vyšetření.

Kdo se úmyslně nebo z nedbalosti nedostaví včas k odvodu, k přezkoušení nebo k nemocničnímu nebo výběrovému vyšetření, bude potrestán pro správní přestupek pokutou do 15.000 Kčs; dopustí-li se pachatel takového činu za branné pohotovosti státu, bude potrestán soudem pro přestupek vězením od 8 dnů do 1 měsíce.

§ 61.

Úmyslné nesplnění odvodní povinnosti.

Kdo se nedostaví k odvodu, k přezkoušení nebo k nemocničnímu nebo výběrovému vyšetření v úmyslu, aby tím splnění své odvodní povinnosti oddálil nebo zmařil, bude potrestán soudem pro přestupek vězením od 1 do 3 měsíců, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 250 do 15.000 Kčs; dopustí-li se pachatel takového činu za branné pohotovosti státu, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od 3 měsíců do 1 roku, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 500 do 50.000 Kčs.

§ 62.

Uprchnutí před odvodem.

Kdo opustí státní území v úmyslu, aby tím zmařil nebo oddálil splnění své odvodní povinnosti, nebo kdo v témže úmyslu dlí mimo toto území, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do 2 let, vedle kterého může být uložen trest na peněžích od 500 do 50.000 Kčs; dopustí-li se pachatel takového činu za branné pohotovosti státu, bude potrestán pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 1000 do 100.000 Kčs.

§ 63.

Obcházení branné povinnosti.

(1) Kdo se dopustí pletich, aby se on sám nebo někdo jiný vyhnul plnění odvodní povinnosti, základní nebo náhradní službě, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do 2 let. Stejně bude potrestán, kdo se dopustí pletich, aby se on sám nebo někdo jiný vyhnul mimořádné nebo zvláštní službě v době mimořádných opatření mimo dobu branné pohotovosti státu.

(2) Kdo se dopustí pletich, aby dosáhl jinakých úlev v plnění branné povinnosti, zejména určení k náhradní službě nebo vůbec zkrácení základní nebo náhradní služby nebo vojenského cvičení, bude potrestán soudem pro přestupek vězením od 1 do 6 měsíců.

(3) Kdo se dopustí pletich, aby se on sám nebo někdo jiný trvale nebo dočasně vyhnul vojenské činné službě nebo zvláštní službě za branné pohotovosti státu, bude potrestán pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let.

(4) Vedle trestů na svobodě stanovených v odstavcích 1 a 2 lze uložit trest na penězích, a to při činech podle odstavce 1 od 500 do 50.000 Kčs, při činech podle odstavce 2 od 250 do 15.000 Kčs; v případě uvedeném v odstavci 3 může soud vyslovit v závažných případech, zejména při častějším opakování, částečné nebo úplné propadnutí jmění. Vždy propadá to, co bylo poskytnuto za tím účelem, aby bylo dosaženo nebo umožněno obcházení branné povinnosti, i když nelze z jakéhokoli důvodu trestně stíhat toho, kdo přijal poskytnuté plnění.

§ 64.

Poškození na těle nebo na zdraví.

(1) Kdo něco podnikne v úmyslu, aby dosáhl toho, aby se on sám nebo někdo jiný stal trvale nebo dočasně tělesně nebo duševně nezpůsobilým nebo méně způsobilým k plnění branné povinnosti, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do 3 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 1000 do 100.000 Kčs; dopustí-li se pachatel takového činu za branné pohotovosti státu, bude potrestán pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 5000 do 150.000 Kčs.

(2) Soud vysloví propadnutí nástrojů a prostředků, jichž bylo použito při trestném činu spáchaném podle odstavce 1, jakož i toho, co bylo poskytnuto za tím účelem, aby bylo dosaženo toho, že se někdo stane tělesně nebo duševně nezpůsobilým. Dopustí-li se těchto činů lékař, lékárník, zubní technik nebo příslušník jiného povolání pečujícího o lidské zdraví, může soud vyslovit ztrátu práva provozovat samostatně toto povolání na čas nebo trvale.

§ 65.

Neuposlechnutí povolávacího rozkazu.

Kdo nenastoupí do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené povolávacím rozkazem

a) vojenské cvičení,

b) základní nebo náhradní službu nebo

c) mimořádnou nebo zvláštní službu za mimořádných opatření,

bude potrestán v případě uvedeném pod

písm. a) pro přečin tuhým vězením od 1 do 3 měsíců,

písm. b) pro přečin tuhým vězením od 3 měsíců do 1 roku, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 500 do 50.000 Kčs, za branné pohotovosti státu pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 5000 do 150.000 Kčs,

písm. c) pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do 2 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 1000 do 100.000 Kčs, za branné pohotovosti státu pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 5000 do 150.000 Kčs.

§ 66.

Nenastoupení vojenské činné služby bez zvláštního povolání a neuposlechnutí výzvy ke vstupu do vojenských služeb spojeneckého státu.

Kdo se po vyhlášení mobilisace nedostaví z ciziny neprodleně bez zvláštního povolání k nastoupení vojenské činné služby, jakož i kdo neuposlechne výzvy ke vstupu do vojenských slu-

žeb spojeneckého státu, je-li k tomu povinen podle § 48, odst. 1, bude potrestán pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do 3 let, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 5000 do 150.000 Kčs.

§ 67.

Nenastoupení k osobním úkonům pro potřeby branné moci.

Kdo neuposlechne povolávacího rozkazu, aby nastoupil k osobním úkonům pro potřeby branné moci (§ 45), bude potrestán soudem pro přestupek vězením od 14 dnů do 6 měsíců, vedle kterého může být uložen trest na penězích od 500 do 50.000 Kčs.

§ 68.

Trestnost cizinců.

Cizinec, který se dopustil trestných činů uvedených v tomto zákoně, je trestný, i když čin byl spáchán v cizině.

§ 69.

Trestnost pokusů.

Pokus přečinů a soudních přestupků uvedených v tomto zákoně je trestný i na Slovensku.

§ 70.

Zvláštní ustanovení o správních přestupcích.

(1) Kdo předsevezme jednání směřující přímo ke spáchání správního přestupku uvedeného v tomto zákoně a čin nedokoná jen pro nemožnost nebo pro zevní překážku nebo náhodu, je trestně odpovědén, jako kdyby byl čin dokonal.

(2) Kdo rozkazem, utvrzováním nebo poskytnutím pomoci úmyslně způsobí nebo usnadní spáchání správního přestupku uvedeného v tomto zákoně jinou osobou (pachatelem), je trestně odpovědén stejně jako pachatel, i když pachatel nemůže být pro přestupek stíhán nebo odsouzen.

§ 71.

Promlčení.

(1) Promlčecí lhůta je u soudních a správních přestupků podle tohoto zákona 6 měsíců a u přečinů 3 roky.

(2) Promlčení počíná

a) v případech uvedených v §§ 57, 59 až 62 a 65 až 67 dnem, kdy protiprávní stav pominul;

b) v ostatních případech dnem spáchaného činu.

§ 72.

Ukládání trestů.

(1) U trestů uložených za trestné činy uvedené v tomto zákoně je zkrácení pod dolní hranici zákonné trestní sazby vyloučeno, byl-li čin spáchán za branné pohotovosti státu. Toto ustanovení neplatí pro mladistvé.

(2) Trest vězení uložený tímto zákonem za přestupky se vykonává na Slovensku jako trest uzamčení.

(3) U přečinů uvedených v §§ 61 až 64 je přeměna trestu na svobodě v trest na penězích vyloučena.

(4) Pro případ nedobytnosti pokut uvedených v §§ 57, 58 a 60 vyměří se náhradní trest vězení podle míry zavinění, a to za každých 500 Kčs uložené pokuty jeden den vězení.

(5) U trestných činů spáchaných za branné pohotovosti státu je vyměřit trest na svobodě podle sazeb stanovených pro dobu branné pohotovosti státu, i když dojde k odsouzení pachatele po skončení branné pohotovosti státu.

§ 73.

Poměr k jiným trestním zákonům.

(1) Stíhání pro správní přestupek nevylučuje stíhání soudem, naplňuje-li jednání též skutkovou podstatu soudně trestného činu.

(2) Podmíněné odsouzení je vyloučeno u zločinů uvedených v tomto zákoně, u přečinů uvedených v § 63, odst. 1 a v § 66 a u přestupku uvedeného v § 67 vůbec, a jde-li o některý z přečinů nebo přestupků uvedených v § 61, 62, § 63, odst. 2, § 64 nebo § 65, vyžaduje-li veřejný zájem výkon trestu. Toto ustanovení se nevztahuje na mladistvé.

(3) Trestné činy uvedené v §§ 62 až 64 se považují vždy za zvláště zavržitelné ve smyslu § 1, odst. 1 zákona ze dne 16. července 1931, č. 123 Sb., o státním vězení.

§ 74.

Příslušnost.

(1) Ustanovení této části platí jak pro občanské, tak pro vojenské osoby.

(2) K trestnímu řízení o činech trestných podle §§ 65 až 67, po případě o zločinu zběhnutí jimi spáchaném jsou příslušné proti pachateli vojenské soudy. Nepodléhají-li spoluvinníci podle jiných zákonů vojenské soudní pravomoci, stíhají je občanské soudy.

ČÁST 5.

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

§ 75.

Prováděcí předpisy.

Vláda vydá prováděcí předpisy k tomuto zákonu nařízením, které může vyhradit bližší úpravu některých věcí ve svých mezích služebním předpisům ministerstva národní obrany.

§ 76.

Příslušnost.

(1) Pokud tento zákon nebo předpisy vydané podle něho nestanoví jinak,

a) jsou k vydávání rozhodnutí a opatření podle tohoto zákona příslušné v I. stolici velitelství doplňovacích obvodů jako orgán vojenské správy a okresní národní výbory jako orgán správy civilní, v II. stolici velitelství oblasti jako orgán správy vojenské a krajské národní výbory jako orgán správy civilní; nejvyšší stolicí jsou ministerstva národní obrany a vnitra,

b) upraví příslušnost vojenských útvarů ve věcech vojenských osob v činné službě ministerstvo národní obrany služebním předpisem.

(2) Místní příslušnost se řídí zpravidla podle místa, kde osoba, na kterou se vztahuje řízení, je přihlášena k trvalému pobytu, vyjímajíc

a) vedení branců v patrnosti, u něhož se řídí podle rodiště,

b) odvodní řízení, v němž se řídí podle místa, kde byla podána přihláška k odvodnímu soupisu (§ 51, odst. 1). Vláda může nařízením stanovit výjimky z tohoto ustanovení.

(3) Nelze-li místní příslušnost stanovit podle trvalého pobytu nebo rodiště, je příslušné velitelství doplňovacího obvodu Velké Brno a ústřední národní výbor v Brně.

(4) Soudy a jiné orgány veřejné správy jsou v mezích své působnosti povinny spolupůsobit při provádění tohoto zákona a předpisů vydaných podle něho.

(5) Úřady a orgány národní bezpečnosti jsou v mezích své působnosti povinny vyhovět přímým dožádáním velitelství doplňovacích obvodů v případech, kdy je nebezpečí v prodlení, zejména ve věcech týkajících se pátrání po brancích, kteří se nedostavili k odvodu, po vojenských osobách mimo činnou službu, které se nepřihlásily k pobytu, a po vojenských osobách, které nenastoupily vojenskou činnou službu.

§ 77.

Osvobození od poplatků.

Podání, protokoly a vysvědčení potřebné k provedení tohoto zákona nebo předpisů vydaných podle něho jsou osvobozeny od poplatků a dávek.

§ 78.

Přechodná úprava branného poměru.

(1) Osoby propuštěné z branné moci před 1. říjnem 1949 se nestávají znovu příslušníky vojska, i kdyby jinak podle svého věku ještě podléhaly branné povinnosti stanovené tímto zákonem.

(2) Ženy propuštěné z branné moci podle § 3 zákona ze dne 24. ledna 1946, č. 14 Sb., o zatímní úpravě vojenské služby žen v československé branné moci, mohou se stát vojenskými osobami v záloze, jsou-li u nich splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro dobrovolné převzetí branné povinnosti a požádají-li o potřebné svolení do 30. září 1952.

(3) Osoby, které podle dosavadních předpisů podléhaly branné povinnosti, nepodléhají jí však podle tohoto zákona, se propustí z vojska.

(4) Nejde-li o některý z případů, na které se vztahují ustanovení odstavců 1 až 3, nestanoví-li tento zákon jinak, hledí se na branný poměr založený před 1. říjnem 1949 podle příslušných ustanovení dosavadních předpisů tak, jako kdyby byl založen podle odpovídajících jim ustanovení tohoto zákona. Kde dosavadní předpisy mluví o presenční službě, rozumí se tím základní služba podle tohoto zákona; kde mluví o vojenském výcviku příslušníků náhradní zálohy, rozumí se tím náhradní služba podle tohoto zákona.

§ 79.

Přechodná úprava některých druhů služební povinnosti.

Osoby, které byly odvedeny nebo které se měly podrobit odvodu před 1. říjnem 1949 a které dosud nenastoupily základní (náhradní) službu, jsou povinny základní (náhradní) službou po dobu stanovenou předpisy, které platily v době, kdy byly odvedeny nebo měly se podrobit odvodu. Zameškáli však taková osoba odvod vlastní vinou, je povinna základní (náhradní) službou po nejdelší dobu,

která byla stanovena v období mezi zameškaným a skutečným odvodem.

§ 80.

Přechodná úprava služební povinnosti příslušníků Sboru národní bezpečnosti.

Ustanovení § 26, odst. 1 platí i pro příslušníky Sboru národní bezpečnosti, kteří nevykonali základní službu nebo vykonali jen její část a na které se vztahují ustanovení § 16, odst. 2 a 5 zákona ze dne 21. prosince 1948, č. 286 Sb., o národní bezpečnosti.

§ 81.

Důstojníci základní služby.

Vojenské osoby mohou být v mezích organisační potřeby již za své základní služby jmenovány důstojníky základní služby až do hodnosti poručíka. Tito důstojníci mají nárok na služné jako důstojníci v záloze. Na jejich nároky na odpočivné a zaopatřovací platy se vztahují příslušné předpisy o důstojnících v záloze.

§ 82.

Započítání vojenské služby vykonané v některých ozbrojených sborech.

(1) Na odvody provedené na Slovensku v době od 15. března 1939 do 28. srpna 1944 se hledí, jako kdyby byly provedeny podle dosavadního branného zákona.

(2) Služba vykonaná v branné moci t. zv. Slovenského státu v době od 15. března 1939 do 28. srpna 1944 se započítává do celkové doby základní (náhradní) služby podle tohoto zákona.

(3) Krajanům, kteří se navrátili do československé republiky, započítává se do celkové doby základní (náhradní) služby podle tohoto zákona doba vojenské služby, kterou vykonali ve spojeneckých armádách. O započtení vojenské služby vykonané v jiných armádách rozhoduje ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí.

(4) Dosavadní předpisy upravující započítání vojenské služby vykonané v československé armádě v zahraničí, ve spojenecké armádě, v první československé armádě na Slovensku nebo v partyzánské jednotce zůstávají nedotčeny. Pokud nejde o vojenské osoby z povolání, hodnotí se vojenská služba všech těchto druhů jako mimořádná služba podle tohoto zákona.

(5) Vojenská služba vykonaná ve spojenecké armádě na podkladě výzvy podle ustanovení § 48, odst. 1, věty druhé se započítává jako mimořádná služba konaná podle ustanovení tohoto zákona.

(6) Ministerstvo národní obrany může v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí osobám, které nabyly československého občanství, započítat do celkové doby základní (náhradní) služby dobu vojenské služby, kterou vykonaly v cizích armádách.

§ 83.

Výklad některých pojmů.

Pokud tento zákon nestanoví jinak, rozumějí se tam, kde se v něm mluví o „důstojnících, poddůstojnících, záložnících, náhradních záložnících a dobrovolnících“ tím také „důstojnice, poddůstojnice, záložnice, náhradní záložnice, dobrovolnice“, a výrazem „mužstvo“ se rozumějí muži i ženy.

§ 84.

Poměr k dosavadním předpisům.

(1) Zrušují se všechny dosavadní předpisy, které odporují ustanovením tohoto zákona, zejména:

1. branný zákon republiky Československé ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb., ve znění předpisů jej měnících a doplňujících,
2. zákon ze dne 8. dubna 1927, č. 53 Sb., o ročním kontingentu branců, o náhradní záloze a o některých změnách branného zákona,
3. vládní nařízení ze dne 15. dubna 1932, č. 52 Sb., jímž se poskytují úlevy ve vykonávání branné povinnosti příslušníkům československým trvale usedlým v mimoevropských zemích,
4. zákon ze dne 11. května 1932, č. 66 Sb., o délce presenční služby a o některých změnách branného zákona a zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 53 Sb.,
5. vládní nařízení ze dne 28. dubna 1933, č. 71 Sb., o odkladu presenční služby,
6. zákon ze dne 19. prosince 1934, č. 267 Sb., o délce presenční služby,
7. zákon ze dne 3. března 1937, č. 26 Sb., kterým se mění § 3 zákona ze dne 11. května 1932, č. 66 Sb.,
8. zákon č. 14/1946 Sb.,
9. ustanovení § 401 b) zákona č. 119/1873 ř. z.,

10. ustanovení § 509, odst. 2 zák. čl. XXXIII/1896,

11. ustanovení čl. I zákona ze dne 1. července 1947, č. 130 Sb., jímž se mění ustanovení branného zákona o povolování sňatků osob podléhajících branné povinnosti a s tím souvisící ustanovení zákona o vyživovacím příspěvku.

(2) Zákon ze dne 7. dubna 1948, č. 85 Sb., jímž se na přechodnou dobu vylučuje přeložení do zálohy (propuštění ze svazku československé branné moci) některých kategorií důstojníků z povolání, zůstává nedotčen.

§ 85.

Účinnost a provedení zákona.

(1) Ustanovení § 11 o tom, kdy vzniká a do kdy trvá pravidelná odvodní povinnost, nabývají účinnosti dnem, který určí vláda nařízením. Do tohoto dne vzniká pravidelná odvodní povinnost 1. lednem roku, v němž branec dovrší 20 let, a trvá do konce odvodního řízení, jemuž se branec podrobí v roce, v němž dovrší 22 let.

(2) Ustanovení § 16, odst. 3 o počtu odvodních tříd nabývají účinnosti dnem, který určí vláda nařízením. Do tohoto dne se povolává k pravidelným odvodům každoročně i třetí odvodní třída, nestanoví-li ministerstvo národní obrany nejpozději do konce ledna vyhláškou v Úředním listě odchylky na běžný kalendářní rok. Osoby, které se nepodrobily odvodu ve věku, v němž patřily do první nebo druhé odvodní třídy, podrobí se odvodům najednou za předcházející třídy.

(3) S výjimkou ustanovení uvedených v odstavcích 1 a 2 nabývá tento zákon účinnosti dnem 1. října 1949, vláda může však vydávat nařízení k jeho provedení již ode dne jeho vyhlášení; provede jej ministr národní obrany v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Dr. John v. r.
Zápotocký v. r.
arm. gen. Svoboda v. r.

Administrace: Praha III., Tržiště č. 9. — Telefon 439-41 až 43 — Účet pošt. spoř. č. 40.664.
Roční předplatné činí Kčs 300 —.
Novinová sazba povolena poštovním ředitelstvím v Praze č. 109.704/IIIa 1939. — Dohlédací poštovní úřad Praha 25.
Státní tiskárna v Praze.